

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 74/2010-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti P. L., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Tos 136/2009 zo 6. októbra 2009, za účasti Krajského súdu v Trnave, takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti P. L. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2010 doručená sťažnosť P. L., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tos 136/2009 zo 6. októbra 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona, pričom v jeho trestnej veci prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) podal 8. septembra 2009 obžalobu.

Sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tp 3/09 z 10. januára 2009 vzatý do väzby. Uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 58/2009 zo 16. júna 2009 bola lehota trvania jeho väzby predĺžená do 8. septembra 2009. Po podaní obžaloby (8. septembra 2009) okresný súd uznesením sp. zn. 6 T 39/2009 z 10. septembra 2009 rozhodol o ďalšom trvaní väzby. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol napadnutým uznesením krajský súd tak, že sťažnosť sťažovateľa zamietol. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 20. novembra 2009.

Podľa názoru sťažovateľa boli napadnutým uznesením krajského súdu porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, keďže krajský súd týmto uznesením akceptoval právny stav, podľa ktorého uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 58/2009 zo 16. júna 2009 bola lehota trvania jeho väzby predĺžená len do 8. septembra 2009, pričom okresný súd rozhodol o ďalšom trvaní jeho väzby uznesením sp. zn. 6 T 39/2009

z 10. septembra 2009, „*teda 2 dni po tom, čo uplynula lehota trvania väzby určená súdnym rozhodnutím. Absencia formálneho rozhodnutia okresného súdu k 8. septembru 2009, vo svojich dôsledkoch znamená, že na ďalšie trvanie väzby počnúc 8. septembrom 2009 po 17 h. nebol právny titul, ktorý by zabezpečil jej legitímnosť a legálnosť.*“. V súvislosti s uvedeným tvrdením sťažovateľ poukazuje aj na právne názory vyjadrené v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 209/06 z 21. februára 2008.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 136/2009 zo 6. októbra 2009 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, zrušil napadnuté uznesenie a sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu. Sťažovateľ tiež žiada, aby mu ústavný súd priznal úhradu trov konania v sume 254,88 €.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 74/2010-16 z 18. februára 2010 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčku krajského súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku krajského súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľa a predsedníčka krajského súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Vzhľadom na tieto oznámenia ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka krajského súdu v prípise zo 4. marca 2010 ústavnému súdu oznámila, že zotrváva na svojom vyjadrení k sťažnosti z 11. februára 2010, ktoré si ústavný súd od nej vyžiadal ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti. V tomto vyjadrení sa okrem iného uvádza:

„... Preskúmaním spisového materiálu Krajského súdu Trnava sp. zn. 5 Tos 136/2009 som zistila, že Krajský súd v Trnave dňa 6. 10. 2009 rozhodoval o sťažnostiach obvinených M. H. a P. L. proti uzneseniu Okresného súdu v Trnave zo dňa 10. 9. 2009 sp. zn. 6 T 39/2009.

Okresný súd Trnava citovaným rozhodnutím podľa § 79 ods. 2 a § 238 ods. 3 Tr. por. deklaroval, že naďalej pretrvávajú dôvody väzby a obvinených ponechal vo väzbe.

Obvinení už v podaných sťažnostiach poukázali na to, že lehota väzby uplynula 8. 9. 2009.

Plynutím lehoty väzby sa podrobne zaoberal už Okresný súd Trnava v napadnutom uznesení. Zhodne preto Krajský súd v Trnave konštatoval, že väzba u obvinených neuplynula dňa 8. 9. 2009 tak ako to tvrdili obvinení v podanej sťažnosti.

Poukázal pritom na ust. § 334 ods. 3 Tr. por. a na ust. § 76 ods. 10 Tr. por. v znení účinnom do 1. 2. 2009 na základe čoho dospel k záveru, že väzba u obvinených sa započítava od 8. 1. 2009, lehota trvania väzby v prípravnom konaní (šesťmesačná) bola uznesením zo dňa 16. 6. 2009 predĺžená do 8. 9. 2009. Dňa 21. 7. 2009 okresný prokurátor predložil spis na Okresný súd v Trnave za účelom schválenia dohody o vine a treste. Kontinuitu plynutia väzby okresný súd zachoval v rámci lehoty väzby predĺženej do 8. 9. 2009, keď dňa 27. 8. 2009 rozhodol, že dôvody väzby u obvinených naďalej trvajú. Keďže k dohode o vine a treste nedošlo, vec bola dňa 31. 9. 2009 vrátená prokurátorovi do prípravného konania. Od tohto momentu začala v zmysle § 76 ods. 10 Tr. por. účinného do 1. 2. 2009 plynúť nová šesťmesačná lehota v rámci lehôt uvedených v odseku 7 tohto ustanovenia. Okresný prokurátor podal obžalobu dňa 8. 9. 2009 v rámci plynutia novej šesťmesačnej lehoty a okresný súd rozhodol o ďalšom trvaní väzby dňa 10. 9. 2009 rovnako v zákonnej lehote v zmysle § 76 ods. 10 Tr. por. účinného do 1. 2. 2009.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že koniec väzby bol ohraničený dňom 8. 9. 2009, jeho tvrdenie je zavádzajúce, nakoľko to platilo do rozhodnutia súdu o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa po predložení spisu za účelom schválenia dohody o vine a treste. Kontinuita plynutia väzby bola zachovaná v rámci lehoty predĺženej do 8. 9. 2009 rozhodnutím okresného súdu dňa 27. 8. 2009. Plynutie novej šesťmesačnej lehoty v zmysle ust. § 76 ods. 10 Tr. por. účinného do 1. 2. 2009 po vrátení veci prokurátorovi je zákonné. Popretie tohto ustanovenia by dávalo priestor na zneužitie inštitútu Dohody o vine a treste

obvinenými, nakoľko ak by v konečnom dôsledku nedošlo k jej schváleniu a vec by sa vracala do prípravného konania, obvinený by musel takmer vždy byť prepustený z väzby, keďže základná lehota trvania väzby v prípravnom konaní je 7 mesiacov a predĺžená lehota väzby len ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie v základnej lehote skončiť, pričom do skončenia týchto lehôt by nemuselo prísť k právoplatnému rozhodnutiu o ďalšom trvaní väzby.

Krajský súd v Trnave rozhodnutím sp. zn. 5 Tos 136/2007 neporušil čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky...“

Právny zástupca sťažovateľa po predchádzajúcej výzve ústavného súdu nevyužil možnosť reagovať na vyjadrenie predsedníčky krajského súdu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 136/2009 zo 6. októbra 2009.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

V záujme objektívneho zistenia skutkových okolností predmetnej veci si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 6 T 39/2009 týkajúci sa trestnej veci sťažovateľa a z jeho časti relevantnej na posúdenie sťažnosti zistil toto:

1. Vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave uznesením sp. zn.

ČVS: KRP-150/OEK-TT-08 z 9. januára 2009 vzniesol obvinenie sťažovateľovi a ďalšiemu spoluobvinenému pre obzvlášť závažný trestný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20 a § 172 ods. 1 písm. a), c) a d) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona.

2. Uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 3/09 z 10. januára 2009 boli sťažovateľ a spoluobvinený vzatí do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s tým, že väzba u sťažovateľa začala plynúť 8. januára 2009 o 17.00 h.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. Tp 58/2009 zo 16. júna 2009 rozhodol o predĺžení väzby sťažovateľa a spoluobvineného do 8. septembra 2009.

4. Prípisom krajského prokurátora č. k. Kv 105/08-67 zo 6. júla 2009 bol sťažovateľ upovedomený o tom, že „*dňa 21. 07. 2009... bude na Krajskej prokuratúre v Trnave, Dolné Bašty č. 1, začaté konanie o dohode o vine a treste*“.

5. Dňa 21. júla 2009 bolo na krajskej prokuratúre začaté konanie o dohode o vine a treste, z ktorého bola vyhotovená zápisnica. Z obsahu zápisnice vyplýva, že sťažovateľ vyslovil súhlas s prokurátorom predloženým návrhom dohody o vine a treste vrátane druhu a výmery trestu (trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov) za spáchanie predmetného trestného činu, čo potvrdil svojím podpisom; prokurátor návrh dohody v ten istý deň doručil okresnému súdu.

6. Dňa 27. augusta 2009 sa na okresnom súde uskutočnilo verejné zasadnutie, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o návrhu prokurátora krajskej prokuratúry na schválenie dohody o vine a treste v trestnej veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 1 T 59/2009. Zo zápisnice z tohto verejného zasadnutia vyplýva, že sťažovateľ, ako aj spoluobvinený v jeho priebehu vyslovili nesúhlas s návrhom dohody predloženej prokurátorom krajskej prokuratúry. Na tomto základe okresný súd na verejnom zasadnutí vyhlásil uznesenia, ktorými rozhodol o vrátení trestnej veci sťažovateľa a spoluobvineného

do prípravného konania, o tom, že u sťažovateľa a spoluobvineného pretrvávajú dôvody väzby a o ich ponechaní vo väzbe; po vyhlásení týchto uznesení sa sťažovateľ, spoluobvinený, ako aj prokurátor krajskej prokuratúry do zápisnice vyjadrili, že sa vzdávajú sťažnosti, v dôsledku čoho nadobudli tieto uznesenia právoplatnosť 27. augusta 2009. Trestný spis bol vrátený krajskej prokuratúre 3. septembra 2009.

7. Prokurátor krajskej prokuratúry podal 8. septembra 2009 v trestnej veci sťažovateľa a spoluobvineného obžalobu, o čom upovedomil sťažovateľa prípisom č. k. Kv105/08-91 z 8. septembra 2009.

8. Dňa 10. septembra 2009 okresný súd na neverejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 6 T 39/2009 rozhodol, že u sťažovateľa a spoluobvineného pretrvávajú dôvody väzby, pričom obaja sa ponechávajú vo väzbe; proti tomuto uzneseniu podali sťažovateľ, ako aj spoluobvinený sťažnosti (ten aj prostredníctvom obhajcu).

9. O sťažnostiach sťažovateľa a spoluobvineného rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tos 136/2009 zo 6. októbra 2009 tak, že ich zamietol.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 6 T 39/2009 ústavný súd ďalej zistil, že podstatou sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 6 T 39/2009 z 10. septembra 2009 bola námietka, že okresný súd „*rozhodol o trvaní väzby v rozpore s ústavným súdom*“ (rozumej judikatúrou ústavného súdu, pozn.), keďže lehota trvania jeho väzby uplynula 8. septembra 2009, do ktorého bola jeho väzba predĺžená predchádzajúcim uznesením okresného súdu (uznesenie okresného súdu sp. zn. Tp 58/2009 zo 16. júna 2009).

Identickú námietku uplatnil sťažovateľ aj v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, keď uviedol, že okresný súd rozhodol o ďalšom trvaní jeho väzby dva dni „*po tom, čo uplynula lehota trvania väzby určená súdnym rozhodnutím*“, t. j. dva dni po 8. septembri 2009. Podľa sťažovateľa v jeho veci neexistoval po 8. septembri 2009 pre ďalšie trvanie jeho väzby „*právny titul, ktorý by zabezpečil jej legitímnosť a legálnosť*“. Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentuje aj nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 209/06 z 21. februára 2009. Zo skutočností uvedených v sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ mal na mysli tento právny záver ústavného súdu vyjadrený v označenom náleze: „Absencia formálneho rozhodnutia okresného súdu k 5. aprílu 2006, na ktorý pripadol koniec zákonnej

šesťmesačnej väzobnej lehoty ustanovenej na prípravné konanie, vo svojich dôsledkoch znamená, že na ďalšie trvanie väzby počnúc 6. aprílom 2006 nebol právny titul, ktorý by zabezpečil jej legitímnosť a legálnosť. Ak sťažovateľ bol vo väzbe po 5. apríli 2006, jej ďalšie trvanie až do 5. septembra 2006, keď bol nariadený výkon trestu súdom, treba považovať za nezákonnú, pričom nezákonnosť trvania väzby zakladá aj jej protiústavnosť, pretože je nevyhnutné dôsledne rešpektovať ústavnú požiadavku, aby sa väzba vždy opierala o rozhodnutie súdu.“

Porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu odvodzuje sťažovateľ od toho, že krajský súd zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 10. septembra 2009 napriek tomu, že po 8. septembri 2009 sa podľa jeho tvrdenia už jeho väzba neopierala o žiadne súdne rozhodnutie, t. j. o žiadny právny titul, ktorý by ju legitimizoval, pričom navyše tvrdí, že ide o rozhodnutie, ktoré odporuje doterajšej judikatúre ústavného súdu v obdobných veciach.

Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu zistiť, či vo veci sťažovateľa existoval v čase od 8. septembra 2009 právny titul, t. j. súdne rozhodnutie, ktoré by legitimizovalo jeho väzbu, t. j. obmedzenie jeho osobnej slobody, a zároveň posúdiť, či bolo obmedzenie jeho osobnej slobody v tomto čase legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu sa vo vzťahu k sťažovateľovej námietke (a identickej námietke spoluobvineného) uplatnenej v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 6 T 39/2009 z 10. septembra 2009 najmä uvádza:

„K námietkam obvinených ohľadom uplynutia lehoty v ktorej bol prokurátor povinný podať obžalobu a súd rozhodnúť, ktorú vzniesli obvinení, okresný súd poukázal na ustanovenie § 334 ods. 3 Tr. por. a § 76 ods. 10 Tr. por. v znení účinnom do 1. 2. 2009 s tým, že po vrátení veci prokurátorovi do prípravného konania po neschválení dohody o vine a treste začala plynúť nová šesťmesačná lehota väzby.

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote sťažnosť obaja obvinení... Sú toho názoru, že lehota väzby uplynula dňom 8. 9. 2009... Súd mal preto dňom 8. 9. 2009, ktorý bol dňom skončenia predĺženia väzby, obvinených prepustiť na slobodu.

Krajský súd z podnetu riadne a včas podaných sťažností obvinených preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým podali sťažovatelia sťažnosť a správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo týmto výrokom a tak zistil, že sťažnosti obvinených nie sú dôvodné.

Po preskúmaní spisového materiálu si krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu osvojil ako zodpovedajúce stavu veci a zákonu.

Základnú otázku, ktorú je treba posúdiť je, či okresný súd rozhodol o ďalšom trvaní väzby obvinených v zákonnej lehote.

Okresný súd svoje rozhodnutie oprel o ustanovenie § 76 ods. 10 Tr. por. a § 334 ods. 3 Tr. por., pričom tieto ustanovenia Trestného poriadku citoval v napadnutom uznesení v znení účinnom do 1. 2. 2009, keďže väzba obvinených začala plynúť pred 1. 2. 2009.

Obvinení boli do väzby vzatí uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 10. 1. 2009 sp. zn. Tp/3/2009 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava zo dňa 15. 1. 2009 sp. zn. 6 Tpo/2/09 z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a), c), Tr. por. s tým, že lehota väzby sa u oboch započítava dňom 8. 1. 2009.

Lehota trvania väzby v prípravnom konaní (šesťmesačná) bola uznesením zo dňa 16. 6. 2009 predĺžená do 8. 9. 2009.

Dňa 21. 7. 2009 okresný prokurátor predložil spis na okresný súd za účelom schválenia dohody o vine a treste. Kontinuitu plynutia väzby okresný súd zachoval v rámci lehoty väzby predĺženej do 8. 9. 2009, keď dňa 27. 8. 2009 rozhodol, že dôvody väzby u obvinených naďalej trvajú.

Keďže k dohode o vine a treste nedošlo, vec bola dňa 3. 9. 2009 vrátená prokurátorovi do prípravného konania. Od tohto momentu začala v zmysle § 76 ods. 10 Tr. por. účinného do 1. 2. 2009 plynúť nová šesťmesačná lehota v rámci lehôt uvedených v odseku 7 tohto ustanovenia.

Podľa názoru krajského súdu toto ustanovenie je potrebné aplikovať pri všetkých typoch vrátenia veci do prípravného konania.

Z uvedeného vyplýva, že okresný prokurátor podal obžalobu dňa 8. 9. 2009 v rámci plynutia novej šesťmesačnej lehoty a okresný súd rozhodol o ďalšom trvaní väzby dňa 10. 9. 2009 rovnako v zákonnej lehote, v zmysle § 76 ods. 10 Tr. por. účinného do 1. 2. 2009.

S poukazom na uvedené skutočnosti, keďže dôvody väzby u obvinených trvajú nezmenene aj v súčasnom štádiu konania, krajský súd sťažnosti obvinených zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodné.“

V odôvodnení uznesenia okresného súdu sp. zn. 6 T 39/2009 z 10. septembra 2009, na ktoré sa krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia odvoláva, sa vo vzťahu k podstate sťažovateľovej námietky najmä uvádza:

„K námietke obvinených ohľadom uplynutia lehoty v ktorej bol povinný prokurátor podať obžalobu po vrátení veci do prípravného konania a v ktorej bol súd povinný rozhodnúť o väzbe obvinených, súd poukazuje na skutočnosť, že po vrátení veci do prípravného konania pokračuje v zmysle § 334 ods. 3 Trestného poriadku (v znení účinnom do 1. 2. 2009, keďže väzba začala plynúť pred 1. 2. 2009) väzba v prípravnom konaní, ktorá však nesmie spolu s už vykonanou väzbou v prípravnom konaní presiahnuť lehotu uvedenú v § 76 ods. 7 Trestného poriadku. Z takéhoto znenia potom vyplýva, aj to, že pre potreby výpočtu dĺžky trvania väzby v prípravnom konaní sa môže brať do úvahy iba väzba vykonaná v prípravnom konaní, nie však doba, počas ktorej bola vec v štádiu konania pred súdom po podaní návrhu na schválenie dohody o vine a treste až po vrátenie veci do prípravného konania. K otázke v akej lehote je prokurátor povinný podať obžalobu po vrátení veci do prípravného konania, súd vychádza z ustanovenia § 76 ods. 10 (v znení účinnom do 1. 2. 2009, keďže väzba začala plynúť pred 1. 2. 2009) Trestného poriadku, v zmysle ktorého po vrátení veci prokurátorovi na došetrenie plynie nová šesťmesačná lehota väzby odo dňa, keď bol spis doručený prokurátorovi.

Ak by aj súd pripustil, že v tomto ustanovení (v znení účinnom do 1. 2. 2009) sa vyslovene neuvádza prípad vrátenia veci do prípravného konania podľa § 334 ods. 3 Trestného poriadku, a preto nemožno konštatovať, že plynie nová šesťmesačná lehota od vrátenia veci prokurátorovi, je aj v takomto prípade podľa názoru súdu potrebné posudzovať lehotu, v ktorej je prokurátor povinný podať obžalobu rovnako ako celkovú dobu trvania väzby v prípravnom konaní a to v súvislosti a s poukazom na ustanovenie

§ 334 ods. 3 Trestného poriadku. Teda pre posúdenie, či už uplynula šesťmesačná lehota (prípadne lehota, do ktorej bola väzba v prípravnom konaní pôvodne predĺžená) je potrebné brať do úvahy len skutočnú dobu, počas ktorej bola vec v prípravnom konaní, teda bez započítania doby, kedy bol vo veci predložený na súd návrh na schválenie dohody o vine a treste a kedy bola vec v konaní pred súdom). Zároveň je potrebné uviesť, že súd preskúmaval dôvody trvania väzby aj pri rozhodovaní o návrhu na schválenie dohody o vine a treste a rozhodol uznesením zo dňa 27. 8. 2009.

V danom prípade sa u obvinených započítava väzba odo dňa 8. 1. 2009, dňa 16. 6. 2009 bolo rozhodnuté o predĺžení lehoty väzby v prípravnom konaní do 8. 9. 2009, teda o dva mesiace. Dňa 21. 7. 2009 – teda po šiestich mesiacoch a trinástich dňoch bol na súd predložený návrh na schválenie dohody o vine a treste u oboch obvinených a dňa 3. 9. 2009 bol spis doručený prokurátorovi po vrátení veci do prípravného konania. Vec bola v dobe od 21. 7. 2007 do 2. 9. 2009 (pokiaľ sa berie do úvahy deň doručenia spisu prokurátorovi) v konaní pred súdom, spolu jeden mesiac a dvanásť dní. Obžaloba na oboch obvinených bola podaná dňa 8. 9. 2009. Vec bola teda v skutočnosti v prípravnom konaní spolu po dobu šiestich mesiacov a devätnásť dní. Väzba oboch obvinených v prípravnom konaní bola predĺžená o dva mesiace, teda spolu na osem mesiacov. O väzbe obvinených po podaní obžaloby je rozhodované dnešným dňom – 10. 9. 2009, dva dni po podaní obžaloby, t. j. po šiestich mesiacoch a dvadsaťjeden dňoch a zároveň teda aj v rámci osemmesačnej lehoty na ktorú bola väzba v prípravnom konaní predĺžená.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, že dôvody väzby u P. L. a M. H. naďalej trvajú.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd preskúmal právne závery krajského súdu, ako aj okresného súdu v kontexte so znením príslušných ustanovení Trestného poriadku v znení relevantnom pre vec sťažovateľa.

Podľa § 567c ods. 2 Trestného poriadku (prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. februára 2009, pozn.) ak lehota väzby začala plynúť pred 1. februárom 2009, použijú sa ustanovenia § 76, § 78, § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 v znení účinnom do 31. januára 2009.

V danom prípade lehota väzby sťažovateľa začala plynúť 8. januára 2009, a preto na posudzovanie predmetnej veci boli príslušné ustanovenia Trestného poriadku relevantné v znení účinnom do 31. januára 2009. Pri posudzovaní veci sťažovateľa bolo potrebné ústavne konformným spôsobom interpretovať a aplikovať najmä ustanovenia § 76 ods. 2 až 7, § 76 ods. 10 a § 79 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009 (ďalej len „v relevantnom znení“), ako aj § 334 ods. 3 Trestného poriadku (toto ustanovenie Trestného poriadku nebolo dosiaľ novelizované, a preto bolo aplikovateľné na vec sťažovateľa v pôvodnom znení, pozn.).

Podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku v relevantnom znení ak by lehota trvania väzby v prípravnom konaní presiahla šesť mesiacov, je prokurátor povinný podať sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie lehoty väzby, ak obvineného z väzby neprepustí sám. Predĺžiť lehotu väzby obvineného možno len vtedy, ak bol návrh prokurátora doručený súdu najmenej 15 pracovných dní pred uplynutím šesťmesačnej lehoty a ak nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie v tejto lehote skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku v relevantnom znení sudca pre prípravné konanie rozhodne o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť dní pred uplynutím lehoty väzby; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá sa má predĺžiť. Predĺžená lehota väzby môže trvať až šesť mesiacov, nesmie však presiahnuť lehotu uvedenú v odseku 7.

Podľa § 76 ods. 4 Trestného poriadku v relevantnom znení ak bolo rozhodnuté, že lehota väzby obvineného sa predlžuje, je v prípravnom konaní prokurátor po každom takomto rozhodnutí povinný opäť podať návrh podľa odseku 2 alebo prepustiť obvineného na slobodu.

Podľa § 76 ods. 5 Trestného poriadku v relevantnom znení súdu plyní lehota väzby podľa odseku 7 od podania obžaloby alebo návrhu na dohodu o vine a treste.

Podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku v relevantnom znení celková doba trvania väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť

- a) dvanásť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre prečin,
- b) tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin,
- c) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 76 ods. 7 Trestného poriadku v relevantnom znení z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá jedna polovica na prípravné konanie a jedna polovica na konanie pred súdom.

Podľa § 76 ods. 10 Trestného poriadku v relevantnom znení lehoty uvedené v odseku 6 a 7 sa rátajú od času, keď bol obvinený zatknutý alebo zadržaný; ak nepredchádzalo zatknutie alebo zadržanie obvineného, od momentu, keď bola na základe rozhodnutia o väzbe obmedzená osobná sloboda obvineného. Pri odmietnutí obžaloby, vrátení veci prokurátorovi na došetrenie, alebo ak prokurátor vzal obžalobu späť, plyní nová šesťmesačná lehota väzby v rámci lehôt uvedených v odseku 7 odo dňa, keď bol spis doručený prokurátorovi.

Podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku v relevantnom znení ak pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie alebo uplynie lehota uvedená v § 76 ods. 6 alebo 7 alebo § 78, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu. V prípravnom konaní o tom rozhodne prokurátor.

Podľa § 334 ods. 3 Trestného poriadku ak súd dohodu o vine a treste v navrhnutom rozsahu neschváli alebo obvinený odpovedal na niektorú otázku „nie“, uznesením vráti vec prokurátorovi do prípravného konania; ak je obvinený vo väzbe a súd zároveň nerozhodol o prepustení obvineného na slobodu, pokračuje väzba v prípravnom konaní, ktorá však

nesmie spolu s väzbou už vykonanou v prípravnom konaní presiahnuť lehotu uvedenú v § 76 ods. 7.

Pri posudzovaní námietky sťažovateľa ústavný súd vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, z ktorej okrem iného vyplýva, že súčasťou záruk obsiahnutých v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je aj právo obvineného nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania, pokiaľ by mala byť táto doba prekročená (pozri m. m. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 226/07).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa väzba vždy musí opierať o rozhodnutie súdu, pričom iba podanie obžaloby nepostačuje na to, aby sa súdna väzba stala zákonnou po podaní obžaloby bez výslovného rozhodnutia súdu o jej ďalšom trvaní (napr. I. ÚS 6/02, III. ÚS 322/05, I. ÚS 187/07, IV. ÚS 112/08, II. ÚS 246/09).

Vychádzajúc z citovaných právnych názorov ústavného súdu a aplikujúc ich na vec sťažovateľa ústavný súd konštatoval, že z relevantnej zákonnej úpravy obsiahnutej v príslušných ustanoveniach Trestného poriadku sťažovateľovi v kontexte s ochranou zaručenou mu ustanoveniami čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy vyplývali tieto záruky:

a) záruka, že základná lehota trvania jeho väzby v prípravnom konaní (v relevantnom čase bola šesťmesačná) môže byť predĺžená len na základe rozhodnutia súdu a pri splnení podmienok uvedených v § 76 ods. 2 Trestného poriadku v relevantnom znení,

b) záruka, že maximálna lehota trvania jeho väzby, t. j. po jej predĺžení, resp. predĺženiach (zahŕňajúca väzbu v prípravnom konaní a väzbu v konaní pred súdom) neprekročí štyridsaťosem mesiacov (§ 76 ods. 6 Trestného poriadku v relevantnom znení),

c) záruka, že maximálna lehota trvania jeho väzby v prípravnom konaní, t. j. po jej predĺžení, resp. predĺženiach neprekročí dvadsaťštyri mesiacov (§ 76 ods. 6 v spojení s § 76 ods. 7 Trestného poriadku v relevantnom znení),

d) záruka, že po vrátení veci do prípravného konania podľa § 334 ods. 3 Trestného poriadku (t. j. v danom prípade z dôvodu, že sťažovateľ v konaní pre súdom vyslovil nesúhlas s dohodou o vine a treste predloženou prokurátorom krajskej prokuratúry) lehota trvania jeho väzby v (novo začatom) prípravnom konaní neprekročí spolu s už vykonanou

väzbu v prípravnom konaní lehotu uvedenú v § 76 ods. 7 Trestného poriadku v relevantnom znení, t. j. lehotu dvadsaťštyri mesiacov.

V danom prípade boli všetky uvedené záruky sťažovateľa vyplývajúce mu z čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy podľa názoru ústavného súdu zachované. Za danej situácie bolo potrebné z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu ešte potrebné posúdiť, či bolo rozhodnutím príslušného súdu (v danom prípade okresného súdu) „pokryté“ aj obdobie od 8. septembra 2009 do 10. septembra 2009, keď okresný súd po podaní obžaloby uznesením sp. zn. 6 T 39/2009 z 10. septembra 2009 rozhodol o tom, že dôvody väzby sťažovateľa a jeho spoluobvineného pretrvávajú, a ponechal ich vo väzbe.

Sťažovateľ tvrdí, že uvedené obdobie nebolo „prekryté“ rozhodnutím súdu, pričom z jeho argumentácie možno vyvodiť, že tento záver zakladá na skutočnosti, že uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 58/2009 zo 16. mája 2009 bola predĺžená lehota jeho väzby „len“ do 8. septembra 2009.

Z citovaných častí odôvodnení uznesení okresného súdu sp. zn. 6 T 39/2009 z 10. septembra 2009 a krajského súdu sp. zn. 5 Tos 136/2009 zo 6. októbra 2009, ako aj z vyjadrenia predsedníčky krajského súdu doručeného ústavnému súdu v súvislosti s konaním o tejto sťažnosti vyplýva, že sa s uvedeným právnym názorom sťažovateľa nestotožňujú tvrdiac, že vrátením veci do prípravného konania po neschválení dohody o vine a treste okresným súdom začala plynúť nová šesťmesačná lehota (základná lehota trvania väzby v prípravnom konaní vyplývajúca z § 76 ods. 2 Trestného poriadku v relevantnom znení) trvania ich väzby v prípravnom konaní, pričom právnym titulom pre jej ďalšie trvanie aj po 8. septembri 2009 sa stalo (bolo) uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 T 59/2009 z 27. augusta 2009, ktorým okresný súd (potom, ako uznesením rozhodol o vrátení veci do prípravného konania) rozhodol, že u sťažovateľa a spoluobvineného pretrvávajú dôvody väzby a že ich ponecháva vo väzbe.

Podľa názoru ústavného súdu je uvedený právny názor vyjadrený v označených uzneseniach okresného súdu a krajského súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný.

Označeným uznesením okresného súdu z 27. augusta 2009 totiž podľa právneho názoru ústavného súdu došlo k faktickej „konzumpcii“ jeho predchádzajúceho uznesenia zo 16. júna 2009. Uznesenie z 27. augusta 2009 sa tak stalo právnym titulom ďalšieho trvania jeho väzby (aj po 8. septembri 2009), keďže vrátením veci do prípravného konania začala plynúť nová základná lehota väzby sťažovateľa, pričom bola sťažovateľovi zároveň týmto rozhodnutím zachovaná záruka, že táto lehota bude najviac šesťmesačná, ak z dôvodov uvedených v § 76 ods. 2 Trestného poriadku nedôjde v ďalšom období v rámci prípravného konania k jej predĺženiu. Rovnako bola týmto uznesením okresného súdu vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu zachovaná aj ďalšia záruka sťažovateľa vyplývajúca mu z čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, t. j. že celková lehota trvania jeho väzby vykonanej pred predložením dohody o vine a treste okresného súdu a po vrátení veci do prípravného konania (po neschválení tejto dohody súdom) neprekročí lehotu dvadsaťštyri mesiacov.

Vzhľadom na uvedené okresný súd pri svojom rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa na verejnom zasadnutí 27. augusta 2009 mohol, ale nemusel rozhodnúť o trvaní väzby sťažovateľa do presne stanoveného termínu (času), keďže sťažovateľovi priamo zo zákona a ústavy vyplývali záruky, že bez predĺženia lehoty trvania jeho väzby príslušným súdom mu nová (základná) lehota trvania jeho väzby v prípravnom konaní uplynie najneskôr uplynutím šiestich mesiacov od právoplatnosti uznesenia okresného súdu z 27. augusta 2009. Za daných okolností je podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné aj napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorý sa v ňom stotožnil s právnymi závermi okresného súdu a sťažnosti sťažovateľa a spoluobvineného týmto zamietol. V prospech interpretácie príslušných ustanovení Trestného poriadku vo veci sťažovateľa uplatnenej okresným súdom a krajským súdom podľa názoru ústavného súdu nesporne svedčí aj argument uvedený vo vyjadrení predsedníčky krajského súdu, podľa ktorého by výklad založený na právnom názore sťažovateľa mohol viesť v konečnom dôsledku k popretiu inštitútu dohody o vine a treste a k jeho zneužívaniu obvinenými (pozri už uvedené, pozn.).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom uznesení akceptoval záruky vyplývajúce sťažovateľovi z čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ústavne

konformným spôsobom interpretoval a aplikoval na ďalšie trvanie jeho väzby príslušné ustanovenia Trestného poriadku, pričom svoje rozhodnutie ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil. Na tomto základe ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2010